

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Криворізький національний університет»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДУХОВНОСТІ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

За загальною редакцією проф. Я.В. ШРАМКА

Засновано в 1995 році

Випуск 16

Кривий Ріг
ДВНЗ «КНУ» • 2015

ISSN 2076–7382

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: Серія КВ № 18957–7747 ПР від 04.04.2012 р.

Фахове видання України з *філософських наук*, затверджено постановою президії ВАК України від 12 червня 2002 р. № 1–05/6 (Бюлетень ВАК України, № 9, 2002), перезатверджено постановою президії ВАК України від 14 квітня 2010 р. № 1–05/3 (Бюлетень ВАК України, № 5, 2010).

Засновник видання: Державний вищий навчальний заклад
«Криворізький національний університет».

Редакційна рада:

доктор філософських наук	Бичко А.К.
доктор філософських наук	Голубович І.В.
доктор філософських наук	Капіца В.Ф.
кандидат філософських наук	Козаченко Н.П.
доктор філософських наук	Куцепал С.В.
доктор соціологічних наук	Лобанова А.С.
доктор філософських наук	Менжулін В.І.
доктор філософських наук	Навроцький В.В.
кандидат філософських наук	Панафідіна О.П.
кандидат філософських наук	Хорольська Т.А.
доктор філософських наук	Шрамко Я.В.

<i>Рецензенти:</i> доктор філософських наук	Лисий В.П.
доктор філософських наук	Любивий Я.В.
доктор філософських наук	Чуйко В.Л.

Головний редактор і упорядник видання: **Шрамко Я.В.**

Відповідальний секретар: **Панафідіна О.П.**

Технічний редактор: **Козаченко Н.П.**

Видання засноване за ініціативою Хорольської Тавриди Ананіївни.

Рекомендовано до друку Вченою радою Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ «Криворізький національний університет». Протокол № 1 від 28.08.2015 р. *Редакційна рада не обов'язково поділяє думки авторів. Відповідальність за достовірність цитат, посилань, статистичних матеріалів і т. ін. покладається на авторів.* Для викладачів суспільно-гуманітарних дисциплін, аспірантів, студентів, науковців, усіх, хто цікавиться проблемами філософії. Мови видання: українська, російська.

Кривий Ріг. ДВНЗ «КНУ». 2015.

Цей випуск збірки присвячується

85-й річниці

*Криворізького державного педагогічного
університету*

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ	1
<i>К.В. Райхерт</i> Версии происхождения слова «философия».....	3
<i>Ю.А. Лобода</i> Антична філософія війни.....	14
<i>И.А. Панафидин</i> Была ли философия в древней Спарте? — 2.....	31
<i>А.В. Тимофеев</i> Иррациональный модус познания в учении Бернарда Клервоского.....	49
<i>Т.Н. Бурлаченко</i> Интерпретация методического сомнения Э. Гуссерлем и Ж.-П. Сартром: трансцендентальное и трансцендентное его в теории интерсубъективности.....	60
<i>В.І. Менжулін</i> Історико-філософські студії в НаУКМА: актуальні методологічні питання.....	74
ФІЛОСОФСЬКА КЛАСИКА	89
<i>Я.В. Шрамко</i> Предисловие к публикации: Фридрих Вайсман «Что такое логический анализ?».....	91
<i>Фридрих Вайсман</i> Что такое логический анализ?.....	99

СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ ТА ФІЛОСОФІЯ ІСТОРІЇ .. 125*Д.І. Кірюхін*

Теорії модернізації та посткомуністичні суспільства 127

С.І. Шербак

Численність модернів чи розмаїття форм модерну? 137

М.М. Брюховецький

Інтелектуальна праця як феномен суспільного виробництва та її соціальні наслідки 151

И.В. Шталович

Еволюція идеи релігійного детермінізму в середньовіччя 167

І.В. Корупятник

Категорія свободи в філософських концепціях ХІХ–початку ХХ ст. 184

О.П. Панафідина

Историческое знание, его объективность и критический рационализм (К вопросу о возможности истории в смысле науки) 196

ФІЛОСОФІЯ МОВИ ТА СВІДОМОСТІ 209*Г.А. Балута*

До проблеми інтерпретації філософської спадщини Л. Вітгенштейна 211

Н.П. Козаченко

Застосування епістемічної логіки до аналізу філософських проблем 220

Д.П. Сепетий

Аргумент зомбі проти матеріалізму: проблема тлумачення та захисту 234

А.С. Шпильова

Категорія факту у аналітичній філософії ХХ-ХХІ ст. 250

АНОТАЦІЇ 259

НАШІ АВТОРИ 266